

Talousarvio 2026

TALOUSSUUNNITELMA

2027-2029

Elinvoiman palvelualue

Elinvoimavaliokunta 7.10.2025

Sisällysluettelo

Elinvoiman palvelualue.....	1
Palvelualueen tuloslaskelmat.....	6
Elinvoiman hallinto	9
Kehitys- ja kaavoituspalvelut.....	14
Kuntatekniikka.....	18
Rakennus- ja ympäristövalvonta.....	20
Työllisyys- ja kotoutumispalvelut	24
Ruoka- ja siivouspalvelut.....	27
Vesihuoltolaitos	30
Investoinnit	33
Riskien hallinta	34

Elinvoiman palvelualue

Vastuutako: Heli Randell, elinvoimajohtaja

Palvelualuejohtajan katsaus

Lakiin perustuvat muutokset siirryttäessä vuoteen 2026

Sosiaali- ja terveysministeriössä on lakimuutoksen valmistelu käynnissä liittyen kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta, jotta kuntouttavan työtoiminnan järjestämisvastuu siirtyisi kunnille. Lain on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2026, mutta palveluiden järjestämisvastuu siirtyisi kunnille vuoden 2027 alusta.

Jatkuvat lainsäädäntömuutokset määrittävät viranomaistoiminnan muutoksia. Vuoden 2026 aikana odotetaan myös varmistuvan, miten rakennusvalvontauudistus sekä alueidenkäyttölain (AKL) ja vesihuoltolain uudistukset etenevät. Lakimuutosten voimaantulon ajankohdan ja mahdollisten siirtymäsäännösten odotetaan varmistuvan 2026 aikana. Lakimuutosten etenemisen myötä on tehtävä tarpeelliset muutokset toiminnan järjestämiseen ja hallintosäätöön.

Toiminnalliset muutokset

Työllisyyspalveluiden toiminnassa nousee entistä vahvempaan elinkeinopalveluiden kanssa tehtävä yhteistyö ja yrityksille tarjottavien palveluiden ratkaisut. Ratkaisuja yrityksille käydään esittelemässä yrityksille yhdessä työllisyys- ja elinvoimapalveluiden kanssa sekä hyödynnetään Ladecin tarjoamia palveluita. Tämän lisäksi nuorten palveluissa Ohjaamo-toimintaa ja nuorisopalveluiden kanssa tehtävää yhteistyötä tiivistetään sekä huomioidaan kotoutumislain muutos ja sitä kautta vastuiden kasvaminen kuntasektorilla. Kunnan työllisyyspalvelut tuottavat hollolalaisille työnhakijoille valmennuksia, jotka keskittyvät ihmisten työllistämiseen ja työkykyarvioihin. Näihin palveluihin ohjataan asiakkaat

Vesihuoltolaitoksen tulot riippuvat vedenkulutuksesta sekä liittymismaksuista, jotka vaihtelevat vuosittain myös maailmanlaajuisista kriiseistä ja taloustilanteesta johtuen. Talouden tasapainossa pitämiseksi sekä kiihtyviin saneerausinvestointeihin varautuen joudutaan jatkossakin arvioimaan vesihuoltolaitoksen asiakasmaksuja.

Puunmyyntitulot ovat vaihdelleet vuosittain. Jatkossa vuosittaiset myyntitulot pyritään pitämään tasaisena toteuttamalla metsäsuunnitelmaa. Toisaalta seurataan energiapuumarkkinan korkeasuhdannetta ja pyritään hyödyntämään sitä.

Suomessa kuituoperaattorit ovat aloittaneet vahvan laajentumisen vuoden 2024 aikana. Asiakaspalautteiden perusteella tämä on näkynyt asukkaiden arjessa negatiivisella tavalla. Töiden valvontaan ja valmistumisen seurantaan kiinnitetään yhä enemmän huomiota.

Katualueiden ja yleisten alueiden hoidon kilpailutus järjestettiin vuonna 2025, uusi toimija aloittaa 1.10.2025. Kausi kestää 5 vuotta (+ kahden vuoden optio). Ennenaikaisella hankinnalla tavoitellaan kunnossapitolaadun toteutumista tavoitellun laatutason mukaan, joka näkyyne asiakaskyselytulosten paranemista.

Kärkitoimintojen edistäminen

Hollola-talon edistäminen on edennyt siten, että kohteen rakentaminen on sijoitettu vuoden 2026–2027 investointiohjelmaan (ohjelma hyväksytään valtuustossa 10.11.2025). Syyskuun lopussa 2025 tavoitteena on, että rakentaminen aloitetaan viimeistään syyskuussa 2026.

Maanhankinta on kunnan pitkäaikaisen kehittymisen edellytys. Resurssien kohdistaminen maanhankintaan ja sen priorisointi on edelleen keskiössä.

Yritysten sijoittuminen kuntaan on erittäin tärkeää kunnan elinvoimaisuuden kannalta. Yritystonttien myynnin ja uusien yritysten sijoittumisen eteen työskennellään aktiivisesti. Tätä työtä tehdään yhteistyössä Ladecin kanssa.

Palvelualueen talous

Vuosi 2025 oli viimeinen investointivuosi, joka toteutetaan syksyllä 2024 hyväksytyn investointitason mukaan. Uusien linjausten mukaisesti tarkastelut investoinnit tulevat huomioimaan tuleville vuosille asetetut poistotavoitteet.

Käyttösuunnitelmatalous on tasapainossa. Talouden liikkumavara etenkin työmarkkinatuen kuntaosuuksien kustannuksissa on kriittinen, tilannetta seurataan aktiivisesti.

Palvelukuvaus

Elinvoiman palvelualue edesauttaa monipuolisten asumismahdollisuuksien syntymistä ja huolehtii yritysten toimintaedellytysten kehittämisestä. Palvelualue tuottaa asumisen ja elinkeinoelämän tarvitsemat maankäytön ja kuntatekniikan palvelut ja vastaa rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomaisen palveluiden järjestämisestä. Lisäksi palvelualue huolehtii työllisyysasioista (kuntapalvelut, ei lakisääteiset palvelut), elinkeinotoimen tehtävistä, joukkoliikennepalveluista (LSL) sekä päiväkotien ja koulujen ruoka- ja siivouspalveluista.

Yhtenä osakokonaisuutena vastuualueen käyttötaloudessa on varattu budjetti kunnan kiinteistöasioiden hoitoon (pl investoinnit, jotka tilataan erikseen). Työt tilataan Hollolan Tilapalvelut Oy:ltä.

Palvelualue toimii elinvoimavaliokunnan ohjauksessa tuottaen tehokkaita, taloudellisia ja asiakaslähtöisiä palveluita kuntalaisille ja yrityksille. Elinvoimavaliokunnan alaisuudessa toimii seitsemän vastuualuetta: kehitys- ja kaavoituspalvelut, kuntatekniikka, rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu, vesihuoltolaitos, ruoka- ja siivouspalvelut, työllisyys- ja kotoutumispalvelut sekä elinvoiman hallinto (sis. elinkeinopalvelut, joukkoliikenne ja hankkeet).

Palvelualueen organisaatioon kuuluu Päijät-Hämeen ympäristöterveydenhuollon taseyksikkö. Ympäristöterveydenhuolto toimii ympäristöterveyslautakunnan alaisuudessa, joka hyväksyy taseyksikön talousarvion. Ympäristöterveyslautakunnan alaiset vastuualueet ovat: eläinlääkintähuolto, terveydensuojelu sekä ympäristöterveydenhuollon hallinto ja lautakunta. Ympäristöterveydenhuolto palvelee seudullisesti 9 kunnan tarpeita.

Toinen 9 kuntaa palveleva kokonaisuus on Päijät-Hämeen työllisyysalue, joka tuottaa sopimuskunnilleen lakisääteiset työvoimapalvelut. Työllisyysalue toimii työllisyyslautakunnan alaisuudessa, joka hyväksyy taseyksikön talousarvion.

Palvelusuunnitelma 2026

Palvelualue jatkaa normaalia toimintaansa. Vastuualuekohtaisissa palvelusuunnitelmissa on esitetty muutokset vuoteen 2025 verrattuna sekä pääpiirteiset palvelusuunnitelmat vuosille 2027–2029. Uuden valtuuston kuntastrategia työ on käynnistynyt elokuussa 2025. Työssä päivitetään kuntastrategia ja sovitaan uusista strategisista muutosohjelmista valtuustokaudelle 2025–2029. Kuntastrategia muutosohjelmiseen valmistuu loppuvuodesta 2025.

Edellisen valtuustokauden aikana määriteltiin strategiset ohjelman ja niiden hankkeet. Elinvoiman palvelualueella suurin osa hankkeista valmistui ja niiden toimintamallit ja –suunnitelmat ovat kirkastaneet perustehtäviä ja sisältö on integroitu osaksi perustehtäviä.

Kunnan kehityksen ja tulevaisuuden kannalta tärkeimmät tehtävät ovat maanhankinnassa onnistuminen ja kuntakeskustan kehittäminen. Maanhankinnan pohjalta toteutetaan asumisen ja yrittämisen alueita strategisen yleiskaavan ohjaamana. Keskustan kehittämisen tavoitteena on parantaa kuntakeskuksen vetovoimaa, luoda kuntakeskuksesta hollolalaisten yhteinen asioinnin ja oleskelun paikka sekä houkutella alueelle lisää palveluja.

Jatkossa joudutaan arvioimaan sitä, miten kunta saa hankittua maanomistusta kaavoittaakseen asumiselle ja yrittämiselle uusia avauksia. Tämän hetken arvion mukaan uusien alueiden toteutusmahdollisuudet tyrehtyvät ennen vuosikymmenen loppua, jos maanhankinnassa ei päästä eteenpäin. Oletus on, että maapoliittisen ohjelman mukaisesti arvioidaan kaikkien maanhankintakeinojen käyttöä, maanlunastus huomioiden. 1.8.2025 astui voimaan uudistettu lunastuslaki. Sen keskeisiä uudistuksia ovat korvausperusteen muuttuminen markkina-arvoon, 25 % kiinteän lisäkorotuksen lisääminen kohteen- ja haitankorvaukseen sekä asemakaavoituksen aiheuttaman arvonnousun leikkaamista koskevien säännösten poistaminen. Muutoksen seurauksen maan hinta nousee ja sen vaikutus kuntatalouteen nähdään tulevina vuosina.

Kuntakeskuksen kokonaiskehittäminen viivästyy aiotuista tavoitteista, kun keskustan keittämisen kumppanuussopimus päätettiin vuoden 2024 lopussa. Viivästymiseen vaikuttaa myös yleinen taloustilanne vaikkakin positiivista viirettä on odotettavissa. Vanhan viraston purkaminen valmistui elokuussa 2025. Hollola-talon suunnittelussa on edetty ohjausryhmän päätöksen myötä siten, että kunta rakentaa talon itse. Hankinnan kilpailutus alkaa vuoden vaihteessa ja urakoitsijasta päätetään alkuvuonna. Töiden odotetaan käynnistyvän kesälomien jälkeen.

MAL-sopimus kaudelle 2024–2027 kuntien ja valtion välillä on tehty joulukuussa 2024. Hollolan kuntaa tulevalle kaudella kiinnostavat eniten Rantatien kevytväylän rakentaminen välillä Pyhäniementie – Messilä ja Valtatie 24 parantaminen, Kalliolan liittymässä ja välillä Paimelantie – Rajaharjuntie Oivantien kevytväylän osuudella. Alustavan tiedon mukaan valtion tavoitteena on aloittaa hankintojen kilpailutukset loppusyksyn 2025 aikana, jolloin rakentaminen molemmissa kohteissa saataisiin käynnistettyä vuoden 2026 aikana. Kunta on varautunut hankkeisiin alustavassa investointiohjelmassaan.

Ilmasto-ohjelman hyväksyntä on valtuustossa joulukuussa 2024. Tämän jälkeen ohjelma siirtyy toteutukseen. Tavoitteena on, että ohjelma on tavoitehakuinen, ja sillä on vaikutusta siihen, miten kunta toimii, ja miten työntekijät tekevät työtään.

Investointiohjelman toteutuksella vastataan sekä kuntatekniikan, vesihuollon, palvelujen (kiinteistöt) ja väestön ja elinkeinoelämän tarpeisiin.

Varautumisen harjoittelu

Vuoden 2025 aikana palvelualueen valmiussuunnitelmaa arvioitiin ja edistettiin mm. koulutus- ja harjoitus suunnitelman toteuttamisella. Vuoden 2026 harjoitusohjelman päivitys on kesken. Palvelualueella toteutetaan kriittisen infran ja datan arvioinnin yhteydessä kirjattuja toimenpiteitä.

Työssä onnistuminen

Toiminnan jatkuvuuden ja tehokkaan työskentelyn varmistamiseksi on edelleen tarpeellista kiinnittää huomiota nykyisten resurssien pysyvyyteen ja kyvykkyyteen. Resurssit ovat edelleen tiukoilla ja huoli työntekijöiden jaksamisesta on suuri. Tämä näkyy myös työhyvinvointikyselyn tuloksissa. Tulosten perusteella vastuualueet ovat tehneet kehittämissuunnitelmat, joiden toteutumista seurataan.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma on laadittu. Koulutussuunnitelmalla edistetään osaamisen kehittymistä ja suoriutumista. Työllisyyspalveluiden toiminnoissa tulee tehtäväkuvamuutoksia, jos lakiesitys kuntouttavan työtoiminnan siirtämisestä kuntiin toteutuu. Muutostilanne onnistuu yhdessä tekemällä ja haasteisiin heti tarttumalla.

Palvelusuunnitelma taloussuunnitelmavuosille 2027-2029

Taloussuunnitelmavuosina ylläpidetään talousarvion mukaista palvelutuotantoa ja toteutetaan investointiohjelmaa. Oletettavasti kuntastrategian päivitys ja uudet strategiset hankkeet suuntaavat fokusta uusiin kohteisiin. Vuoden 2026 alusta alkaen uusien linjausten mukaisesti tarkastellut investoinnit tulevat huomioimaan tuleville vuosille asetetut poistotavoitteet.

Uusi valtuusto aloitti toimintansa vuonna 2025. Uusi kuntastrategia ja uudet strategiset hankkeet määrittyvät vuoden 2025 aikana. Aiempaan verrattuna on tärkeää priorisoida kunnan keittymisen kannalta kaikista oleellisimmat hankkeet, elinvoiman palvelualueella tämä tarkoittaa maanhankinnan tavoitteiden toteutumista asumisen ja yrittämisen edistämiseksi.

Henkilöstön resilienssiin ja toiminnan tuottavuuteen kiinnitetään huomiota. Ihanteellinen tilanne olisi, jos uusia tehtäviä ei laskeutuisi palvelualueelle ilman, että olemassa olevaa työkuormaa vähennetään. Työhyvinvoinnin seuraaminen on erittäin tärkeässä roolissa ja erityisesti esihenkilöiden vastuulla unohtamatta jokaisen työntekijän omaa vastuuta hyvinvointinsa perustana.

Toiminnalliset tavoitteet

Valtuustoa nähdessä sitovat tavoitteet

Talousarvioon sisältyvä tavoite/toimenpide	Mittari (tavoitetaso ja lähtötaso)	Tavoitteen toteuttamiseen tarvittava määräraha
Hollola-talon rakentaminen, toteutusvaihe	Urakoitsija valittuna ja rakennustyöt aloitettuna 9/2026 mennessä	Investoinnin määrärahat esitetty investointiohjelmassa
Vastuutaho: Pekka Laitinen , kehityspäällikkö; Heli Randell , elinvoimajohtaja		
Työllisyyttä- ja kotoutumista edistävien palvelujen tehostaminen sekä elinkeinoelämän tukeminen työllisyystoimilla.	Asiakasmäärät, työllistymis-/eteenpäin ohjautuneiden määrä, yrityskontaktit	Sisältyy talousarvioon.
Vastuutaho: Työllisyys- ja kotoutumispalveluiden päällikkö		
Yritysvaikutusten arvioinnin mallin arviointi ja rakentaminen	Sidosryhmien kanssa arvioitu ja rakennettu toimintamalli yritysvaikutusten arviointiin.	Sisältyy talousarvioon.
Vastuutaho: Tiia Irri , elinkeinopäällikkö		
Maanhankinnan edistäminen	Maanhankinta 25 ha/vuosi.	Sisältyy talousarvioon.
Vastuutaho: Ilkka Korhonen , kaavoitus- ja maankäyttöpäällikkö		

Ilmasto- ja ympäristötavoitteet

Elinvoiman palvelualue edistää valtuuston kokouksessaan 19.12.2024 § 75 hyväksymää Hollolan ilmastosuunnitelmaa.

Palvelualueen tuloslaskelmat

Elinvoimavaliokunta

	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025	Talousarvio 2026	Muutos %	Talous- suunnitelma 2027	Talous- suunnitelma 2028	Talous- suunnitelma 2029
Toimintatuotot	25 631 393	24 363 800	25 418 500	4,3 %	25 963 600	26 363 900	26 804 000
Myyntituotot	10 277 111	10 373 500	10 881 700	4,9 %			
Maksutuotot	281 988	296 000	269 000	-9,1 %			
Tuet ja avustukset	877 460	250 000	230 000	-8,0 %			
Muut toimintatuotot	14 194 834	13 444 300	14 037 800	4,4 %			
Valmistus omaan käyttöön	93 175	50 000	50 000		50 000	50 000	50 000
Toimintakulut	-26 544 125	-27 396 200	-28 047 600	2,4 %	-28 863 400	-28 961 700	-29 619 000
Henkilöstökulut	-6 274 207	-6 110 800	-6 197 400	1,4 %			
Palvelujen ostot	-12 473 159	-13 099 200	-12 884 800	-1,6 %			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 601 609	-3 608 300	-3 932 200	9,0 %			
Avustukset	-1 412 135	-2 284 000	-2 366 000	3,6 %			
Muut toimintakulut	-2 783 015	-2 293 900	-2 667 200	16,3 %			
TOIMINTAKATE	-819 556	-2 982 400	-2 579 100	-13,5 %	-2 849 800	-2 547 800	-2 765 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-304 488	-304 700	-304 700		-304 700	-304 700	-304 700
VUOSIKATE	-1 124 045	-3 287 100	-2 883 800	-12,3 %	-3 154 500	-2 852 500	-3 069 700
Poistot ja arvonalentumiset	-8 105 743	-8 297 300	-8 481 100	2,2 %	-9 027 600	-9 697 400	-9 824 600
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 077 485	-8 297 300	-8 481 100	2,2 %			
Arvonalentumiset	-28 258	0	0				
Poistoero, varausten ja rahastojen muutokset	0	0	0				
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-9 229 788	-11 584 400	-11 364 900	-1,9 %	-12 182 100	-12 549 900	-12 894 300

Elinvoiman palvelualue (ilman Vesihuoltolaitosta)

Sitova TOIMINTAKATE

	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025	Talousarvio 2026	Muutos %	Talous- suunnitelma 2027	Talous- suunnitelma 2028	Talous- suunnitelma 2029
Toimintatuotot	20 918 097	19 738 800	20 284 500	2,8 %	20 791 000	21 147 500	21 511 900
Myyntituotot	5 577 887	5 748 500	5 747 700	0,0 %			
Maksutuotot	281 988	296 000	269 000	-9,1 %			
Tuet ja avustukset	863 388	250 000	230 000	-8,0 %			
Muut toimintatuotot	14 194 834	13 444 300	14 037 800	4,4 %			
Valmistus omaan käyttöön	93 175	50 000	50 000		50 000	50 000	50 000
Toimintakulut	-24 034 519	-24 824 500	-25 218 200	1,6 %	-26 030 100	-26 124 200	-26 777 600
Henkilöstökulut	-6 192 312	-6 038 600	-6 114 100	1,3 %			
Palvelujen ostot	-10 183 847	-10 758 200	-10 347 200	-3,8 %			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 471 616	-3 458 000	-3 731 900	7,9 %			
Avustukset	-1 412 135	-2 284 000	-2 366 000	3,6 %			
Muut toimintakulut	-2 774 609	-2 285 700	-2 659 000	16,3 %			
TOIMINTAKATE	-3 023 246	-5 035 700	-4 883 700	-3,0 %	-5 189 100	-4 926 700	-5 215 700
Rahoitustuotot ja -kulut	383	0	0		0	0	0
VUOSIKATE	-3 022 864	-5 035 700	-4 883 700	-3,0 %	-5 189 100	-4 926 700	-5 215 700
Poistot ja arvonalentumiset	-6 265 368	-6 398 700	-6 481 200	1,3 %	-6 993 000	-7 623 200	-7 678 600
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 237 110	-6 398 700	-6 481 200	1,3 %			
Arvonalentumiset	-28 258	0	0				
Poistoero, varausten ja rahastojen muutokset	0	0	0				
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-9 288 232	-11 434 400	-11 364 900	-0,6 %	-12 182 100	-12 549 900	-12 894 300

Arvio vastuualuekohtaisesta määrärahan jakautumisesta

Elinvoiman hallinto	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	1 248 141	1 150 000	1 140 000	1 140 000	1 140 000	1 140 000
Toimintakulut	-3 411 703	-3 281 000	-3 344 300	-3 409 300	-3 419 700	-3 430 600
TOIMINTAKATE	-2 163 562	-2 131 000	-2 204 300	-2 269 300	-2 279 700	-2 290 600

Kiinteistöpalvelut	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	12 263 951	12 243 800	12 718 300	13 112 900	13 385 900	13 664 600
Toimintakulut	-8 011 930	-8 243 500	-8 485 300	-9 009 500	-8 934 400	-9 413 600
TOIMINTAKATE	4 252 021	4 000 300	4 233 000	4 103 400	4 451 500	4 251 000

Työllisyys- ja kototutumispalvelut	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	828 201	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Toimintakulut	-3 232 874	-3 454 000	-3 511 000	-3 537 700	-3 555 800	-3 574 500
TOIMINTAKATE	-2 404 673	-3 404 000	-3 461 000	-3 487 700	-3 505 800	-3 524 500

Kuntatekniikka	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	805 635	362 500	362 500	362 500	362 500	362 500
Valmistus omaan käyttöön	93 175	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Toimintakulut	-2 698 302	-2 745 200	-2 729 900	-2 759 500	-2 779 500	-2 800 100
TOIMINTAKATE	-1 799 492	-2 332 700	-2 317 400	-2 347 000	-2 367 000	-2 387 600

Kehitys- ja kaavoituspalvelut	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	1 421 505	1 434 000	1 396 000	1 396 000	1 396 000	1 396 000
Toimintakulut	-1 766 530	-2 053 800	-1 958 300	-1 992 200	-2 015 600	-2 039 600
TOIMINTAKATE	-345 025	-619 800	-562 300	-596 200	-619 600	-643 600

Rakennus- ja ympäristövalvonta	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	283 825	205 000	255 000	255 000	255 000	255 000
Toimintakulut	-842 006	-768 900	-839 800	-860 400	-874 200	-888 500
TOIMINTAKATE	-558 181	-563 900	-584 800	-605 400	-619 200	-633 500

Siivous- ja ruokapalvelut	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	4 066 839	4 293 500	4 362 700	4 474 600	4 558 100	4 643 800
Toimintakulut	-4 071 173	-4 278 100	-4 349 600	-4 461 500	-4 545 000	-4 630 700
TOIMINTAKATE	-4 334	15 400	13 100	13 100	13 100	13 100

Elinvoiman hallinto

Vastuutaho: **Heli Randell**, elinvoimajohtaja

Vastuualuepäällikön katsaus

Elinvoiman hallintovastuualue vastaa elinkeinoelämän ja joukkoliikenteen palveluista. Vastuualueella huolehditaan palvelualueen yhteisistä kehittämisprojekteista, ilmastotyön koordinoinnista kunnan tavoitteiden mukaisesti, laajan luontoaihealueen kehittämisestä sekä hanketyöstä. Rahoitusta haetaan edellisten vuosien tapaan mm. ympäristöön, vesiensuojeluun ja infrarakentamisen hankkeisiin kestävän kehityksen tavoitteet huomioiden esimerkiksi kestävän liikkumisen osalta kevyenliikenteen väylien parantamiseksi.

Lisäksi vastuualueelle kuuluu kunnan kiinteistöjen hoidon, kunnossapidon ja kiinteistöinvestointien kustannukset. Käytännön työt toteutetaan Hollolan Tilapalvelut Oy:ssä, joka on kunnan 100 prosenttisesti omistama yhtiö.

Vastuualueella hoidetaan metsänhoitoon liittyvät tehtävät. Metsäasiantuntija sijoittuu organisaatiossa hallinto vastuualueelle, tulot ja kustannukset kohdistuvat kehitys- ja kaavoituspalveluiden vastuualueelle. Kunnan maaomaisuuden hallintaan kuuluu tavoitteellinen talous- ja taajamametsien hoito aiemmin hyväksytyjen metsäsuunnitelmien mukaisesti. Toiminta on kuvattu kaavoitus- ja kehityspalveluiden osiossa.

Liikennepalvelut

Liikennepalvelut –tulosyksikkö osallistuu LSL-liikenteen seudulliseen ja kuntakohtaiseen kehittämiseen sekä vastaa osaltaan kunnan oman palveluliikenteen (Hoppa) sekä asiointiliikenteen järjestämisestä ja kehittämisestä.

Seudullista joukkoliikenteen kehittämistä ohjaa Lahden seudun joukkoliikenteen palvelutasosuunnitelma 2040 ja Lahden seudun liikenteen joukkoliikennestrategia vuosille 2025–2035.

Elinkeinopalvelut

Elinkeinopalvelut jatkaa yrityskenttäyhteistyötä, kehittää toimenpiteitä ja yritysystävällisyytyötä sekä monikanavaista tiedottamista. Tämä tarkoittaa monimuotoista vuorovaikutusta sekä kehittävää dialogia alueen yritysten, yrittäjien, yhteistyökumppaneiden, kunnan viranhaltijoiden, johdon välillä sekä muiden sidosryhmien välillä.

Yritystonttien myyntiin ja vuokrauksen haasteita on tunnistettu vuosina 2023–2026 toteutetussa strategisessa hankkeessa – vetovoimaiset yritysalueet kuin jatkuvassa työssäkin. Suurin osa strategisen hankkeen toimenpiteistä on toteutettu, siirtynyt osaksi operatiivista toimintaa tai todettu tarpeettomiksi. Hiljaisten vuosien jälkeen yritystonttien myynti on huomattavasti vilkastunut. Tästäkin huolimatta erityisesti Hopeakallion tonttien myynti kaipaa vahvistusta.

Yritysalueiden myymisen edellytyksenä on alueen tunnettavuuden vahvistaminen, vahvuuksien tunnistaminen ja korostaminen ja toimintaympäristön etujen selkeä esitleminen potentiaaliselle Hollolaan sijoittuvien yritysten kohderyhmälle. Tätä työtä tehdään elinkeinopalveluissa yhteistyössä Ladecin kanssa ja ostopalveluna.

Yritystonteille pyritään saamaan parempaa näkyvyyttä, tunnettuutta ja houkuttelevuutta.

Hollolan kotisivut, yritystonteista kootut tiedot ja tehdyt markkinointimateriaalit ovat apuna tässä työssä. Vaatii useiden elinvoiman vastuualueiden hyvää yhteistyötä, suunnittelua, nopeita kuin myös aikaa ja resursseja vaativia toimenpiteitä. Ketteryyttä ja tulevaisuustaitoja.

Elinkeinopalveluiden tavoitteet mittaavat aktiivista toimintaa yrityskentässä, järjestettyjä tapahtumia ja tavattuja yrityksiä. Toisena merkittävänä tavoitteena on myytyjen yritystonttien määrä.

Kiinteistöpalvelut

Hollolan kunnalle kokonaisvaltaisia kiinteistönpitoon liittyviä palveluja tuottaa Hollolan Tilapalvelu Oy. Palvelukokonaisuuteen kuuluu kiinteistöjen ylläpito ja huolto, rakennuttamisen suunnittelu ja toteutus sekä omistajapolitiittisten tavoitteiden toteuttaminen omistajan tilausten mukaisesti. Tarkemmin Hollolan Tilapalvelu Oy:n vuoden suunnitelmaan voi tutustua osakeyhtiön talousarviosta.

Vastuualueen palvelusuunnitelma vuodelle 2026

Liikennepalvelut

Joukkoliikenteen mahdollisuuksien ja muutostarpeiden tutkiminen sekä kehitystyö jatkuvat edelleen. Tarpeet kohdistuvat koululais- ja työmatkaliikenteen parempaan mahdollistamiseen, yhteyksien parantamiseen sekä linjaston muutostarpeiden selvittämiseen yhdessä palveluntuottajan kanssa.

Hämeenlinna –Lahti välinen liikennöinti on tarkoitus saada Lahden Seudun joukkoliikenteen piiriin vuoden 2026 aikana käytettävyyden, järjestelmien yhteen toimivuuden, palvelun tasaisuuden ja Hollolan kunnan linjaan vaikuttamisen mahdollisuuksien parantamiseksi.

Joukkoliikenteen kehittämisen yksi keskeisimmistä tarpeista on parantaa työmatka- sekä koululaisliikennettä. Osa-alueen kehittäminen vähentää kunnan sopimusautojen hankinnan tarvetta esimerkiksi koululaiskuljetuksissa.

Asiointi ja palveluliikennettä koskee vuoden 2026 alkupuolella alkava henkilökuljetuksien kilpailutus, jonka on määrä olla valmis 1.8.2026 mennessä.

Tasataksa- ja kustannustenjakoselvitystyö on ollut käynnissä Lahden seudun joukkoliikenneviranomaisen alueella vuonna 2025. Päätös tasataksaan siirtymisestä tai kustannusjaon muuttumisesta kuntien välisessä joukkoliikenteen kustannusjaossa päätettäneen vuoden 2025 lopussa tai vuoden 2026 aikana. Lausuntopyyntö aineistoista on toimitettu kuntiin, lausuntojen viimeinen toimitusaika on 31.10.2025, jonka jälkeen joukkoliikennelautakunta käsittelee asiaa.

Määrärahataso on vakiintunut useamman poikkeusvuoden jälkeen ja matkustajamäärien kehitys on ollut suotuisaa.

Elinkeinopalvelut

Elinkeinopalvelut jatkavat yritysyhteistyötä ja yritysten toiveiden välittämistä päätöksentekoon. Merkittävät tarkasteltavat kokonaisuudet vuoden 2026 aikana ovat yritysystävälliset hankinnat ja yritysvaikutusten arvioinnin toteutuminen ja viestiminen Hollolan kunnassa.

Yritysalueiden houkuttelevuutta kehitetään ja viestitään ja elinvoimaan vaikuttavia haasteita ja mahdollisuuksia tunnistetaan aktiivisesti. Erityishuomiota kiinnitetään parempaan tiedonvälitykseen ja viestintään.

Kiinteistöpalvelut

Hollolan Tilapalvelu Oy toteuttaa palvelusopimuksen mukaisesti kiinteistöjen ylläpitoa ja mahdollista Hollola-talon hankkeen rakennuttamista vuoden aikana. Muilta osin yhtiö toteuttaa valtuuston hyväksymää investointiohjelmaa 2026.

Energiatehokkuuteen ja energiansäätöön panostetaan edelleen myös vuoden aikana.

Palveluiden osalta kartoitetaan palvelusopimuksessa määriteltyjä asioita ja luodaan niiden toteuttamiseksi uusia käytäntöjä.

Yhtiö osallistuu kiinteistöjen salkutuksen myötä mahdollisten myytävien kohteiden myyntiprosessiin yhteistyössä kunnan kanssa.

Vastuualueen palvelusuunnitelma taloussuunnitelmavuosille

Liikennepalvelut

Seudullista joukkoliikenteen kehittämistä ohjaa Lahden seudun joukkoliikenteen palvelutasosuunnitelma 2040 ja Lahden seudun liikenteen joukkoliikennestrategia vuosille 2025–2035.

Joukkoliikenteen kehittämistä jatketaan em suunnitelman ja strategian pohjalta yhteistyössä lahden Seudun liikenteen kanssa.

Elinkeinopalvelut

Aiemmalla valtuustokaudella hyväksytyt ja toteutetut hankkeet ovat ohjanneet kehitystä ja ratkaisumalleja oikeaan suuntaan, yritysalueiden valmiusaste sekä myyntimateriaalit ovat kunnossa ja yritystonttien kauppa on vilkastunut. Myyntiin ja markkinointiin pystytään panostamaan asianmukaisesti ja saadaan yritykset kiinnostumaan niin laajentamisesta kuin sijoittumisesta Hollolaan. Tätä työtä toteutetaan omana työnä, yhdessä Ladecin kanssa ja ostopalveluna.

Yritysystävällisyystyö jatkuu ja kehittyy. Verkostoja paikallisiin yrityksiin luodaan jatkuvasti ja yrityksiä myös autetaan verkostoitumaan keskenään. Yritysten toiveita ja tarpeita pyritään tuomaan päätöksentekoon yritysvaikutusten arviointia edistämällä. Yritysvaikutusten arvioinnin toteutusta ja kehittämistä arvioidaan yhdessä sidosryhmien kanssa. Yritysystävällistä hankintatapaa edistetään.

Kiinteistöpalvelut

Hollolan Tilapalvelu Oy toteuttaa suunnitelmavuosilla palvelusopimuksen mukaisesti kiinteistöjen ylläpitoa ja investointiohjelmaa kuntakonsernin päätöksenteon laajuudessa.

Kiinteistöjen energiatehokkuutta ja seuranta tehostetaan energianseurantajärjestelmän ja taloudenseurantajärjestelmän käytön tehostamisella.

Yhtiö osallistuu julkisen alan energiatehokkuussopimukseen ja toteuttaa sen myötä esille nousevia kehityshankkeita.

Arvio määrärahan jakautumisesta palveluittain

	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Elinvoiman hallinto			
Toimintatuotot	175 949	0	0
Toimintakulut	-590 838	-448 200	-457 500
TOIMINTAKATE	-414 889	-448 200	-457 500
Liikennepalvelut	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	1 072 192	1 150 000	1 140 000
Toimintakulut	-2 682 987	-2 691 500	-2 739 800
TOIMINTAKATE	-1 610 795	-1 541 500	-1 599 800
Elinkeinopalvelut	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	0	0	0
Toimintakulut	-137 879	-141 300	-147 000
TOIMINTAKATE	-137 879	-141 300	-147 000
Kiinteistöpalvelut	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	12 263 951	12 243 800	12 718 300
Toimintakulut	-8 011 930	-8 243 500	-8 485 300
TOIMINTAKATE	4 252 021	4 000 300	4 233 000

Erittely vastualueen määrärahoissa ja tuloarvioissa huomioon otetuista muutoksista

Muutos	euroa
Toimintatuotot	
Liikennepalvelut valtion avustuksen vähennys	-10 000
Kiinteistöpalvelut tulojen lisäys: lisäys uimahalli ja vähennys Tiilikankaan koulu	474 500
Toimintakulut	
Liikennepalvelut kulujen lisäys joukkoliikenteen kuljetukset ja muut yhteistoimintaosuudet	48 300
Elinvoiman hallinnon kulujen lisäys	9 300
Elinkeinopalvelun kulujen lisäys	5 700
Kiinteistöpalvelut, kulujen lisäys mm. lämmitys, sähkö, vesi	251 000
Kiinteistöpalvelut, leasing vuokrien lisäys	346 000
Kiinteistöpalvelut, mm. palvelumaksun lisäys	247 000
Kiinteistöpalvelut, PTS kulujen vähennys	-603 000

Tuloslaskelma

	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Elinvoiman hallinto			
Toimintatuotot	13 512 092	13 393 800	13 858 300
Myyntituotot	906 227	958 000	968 000
Tuet ja avustukset	350 949	200 000	180 000
Muut toimintatuotot	12 254 916	12 235 800	12 710 300
Toimintakulut	-11 423 633	-11 524 500	-11 829 600
Henkilöstökulut	-367 617	-330 500	-400 300
Palvelujen ostot	-7 100 881	-7 546 700	-7 183 500
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 952 462	-2 001 100	-2 252 300
Avustukset	-24 500	-24 000	-24 000
Muut toimintakulut	-1 978 173	-1 622 200	-1 969 500
TOIMINTAKATE	2 088 459	1 869 300	2 028 700
Rahoitustuotot ja -kulut	-1	0	0
VUOSIKATE	2 088 458	1 869 300	2 028 700
Poistot ja arvonalentumiset	-3 936 437	-3 992 600	-3 990 800
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-1 847 979	-2 123 300	-1 962 100

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

	TP 2024	TA 2025	TA2026
Liikennepalvelut			
Kuljetusoppilaiden määrä/käyttöaste linjaliikenteessä (%)	44,3	60	60
Matkustaja/Nousijamäärät kpl/v (linjaliikenne), sis. koululaiset		350 000	350 000
Nettokustannukset euro/nousu		3,00	3,00
Palveluliikenne (HOPPA) matkustajamäärät/v	2 704	2 700	2 700
Elinkeinopalvelut	TP 2024	TA 2025	TA2026
Yrityskäynnit		50	50
Yrityksille järjestetyt tapahtumat		20	20
Käynnistyneet sijoittumisneuvottelut		20	10
Myytyjä tai vuokrattuja yritystontteja		2	2
Kiinteistöpalvelut	TP 2024	TA 2025	TA2026
Kiinteistöjen korjausvelka (ylläpidettävät ja ylläpidettävät) (M€)	4,3	3,0	1,45
Energiatehokkuus, sähkö (kW/m3)	13,5	14,3	14,0
Energiatehokkuus, lämpö (kW/m3)	23,5	24,3	24,6

Kehitys- ja kaavoituspalvelut

Vastuutaho: **Ilkka Korhonen**, kaavoitus- ja maankäyttöpäällikkö

Vastuualuepäällikön katsaus

Kehitys- ja kaavoituspalvelujen vastuualueelle kuuluvat kunnan kehittäminen kaavoituksellisin keinoin laatimalla yleis- ja asemakaavoja, joilla varmistetaan riittävä tonttireservi huomioiden kunnan kasvusuunnat. Palveluihin kuuluvat maankäytön tehtävät, joista merkittävin on maanhankinta ja tonttimyynti/vuokraus. Paikkatietopalvelut liittyvät molempiin päätehtäviin sekä kunnan yleisiin paikkatietotarpeisiin tukipalveluina.

Vastuualueen palvelusuunnitelma vuodelle 2026

Kaavoitus

Vuoden 2026 kaavoitusohjelmassa jatketaan vuonna 2024 ja 2025 alkaneita mittavampia kaavoitushankkeita, joilla saadaan huomattavasti ja monipuolisesti lisättyä asuintonttimäärää. Kaavoituksen sisältö painottuu vuonna 2026 uusien asuntoalueiden kaavoituksen jatkamiseen Salpakankaan koulun ympäristössä, Vesikansassa Norolanpellon alueella sekä Nostavassa Kyyhkylä I ja II asemakaavoihin. Lisäksi keskustarakennetta tiivistäviä asuinkortteleita asemakaavoitetaan mm. Salpajarjuntielle, Keskustielle ja Vähä-Tiilijärven ja Hämeenkosken keskusta-alueelle päivittämällä ja laajentamalla nykyistä kaavaa. Vuonna 2026 pientalotonttimäärän kasvut suuntautuvat Vesikansan Norolanpellon alueelle ja Nostavan Kyyhkylä I alueelle. Näiden keskeisimpien uudisalueiden yhteenlaskettu tonttimäärä on noin 124 kpl erillispientalotonttia ja 12 kpl asuinpientalo/rivitalotonttia. Salpakankaan yritysalueen eteläisen osan asemakaava päivitetään.

Vuonna 2025 hyväksymiskäsittelyyn valmistuneessa Vähäselänojan kaavassa asuinomakotitontteja osoitettiin 44 kpl ja lisäksi asuinpientalo/rivitalotontteja 4 kpl. Lisäksi keväällä 2025 valtuusto on hyväksynyt entisen Pyhäniemen vanhainkodin ympäristön asemakaavan, joka mahdollistaa kaava-alueelle uutta yritystoimintaa. Kaavan vahvistuminen on vielä kesken.

Kaavoituskohteiden tonttimyynti ajoittuu alustavan investointiohjelman mukaan Norolanpellon alueen osalta vuodelle 2027 ja Kyyhkylän alueiden osalta vuosikymmenen loppupuolelle ja sen jälkeiseen aikaan.

Yleiskaavoituksessa vuonna 2026 keskitytään Nostavan-Tikkakallion ja kierrätysalueen osayleiskaavoihin, joilla tavoitellaan merkittävän pidemmän aikavälin kasvupotentiaalia. Nostavan taajama-alue tulee olemaan Salpakankaan kuntakeskuksen kasvusuunta yritysalueineen. Kaavoitustyö jatkuu suunnitelmakaudelle.

Maaomaisuus ja paikkatieto

Vuonna 2025 maata on syyskuun loppuun mennessä ostettu noin 43 hehtaaria. Alueita, joilta maata on ostettu ovat Kartanon alue Salpakankaan eteläpuolella, Nostavan pohjoinen alue Tikkakalliossa sekä Nostavan eteläinen alue Rauteelassa ja Hakosillassa.

Maanostoa valmistellaan Vesikansassa, Soramäessä sekä Nostavalla ja alustavia neuvotteluja pyritään käymään tämän vuoden puolella.

Asuintontteja on tarjolla myyntiin tai vuokralle kuntakeskuksessa, Hirvimäen ja Perhoslehdon alueella, Krouvissa, Kirkonseudulla, Vesikansassa muun muassa Tasatarhan ja Sorvasen alueilla sekä Herralassa, Hämeenkoskella ja Nostavalla.

Metsätalous ja taajamametsien hoito

Vuonna 2026 saadaan päätökseen Nostavan logistiikkakeskusalueen ensiharvennustyömaa, Hämeenkosken taajamametsänhoitotyöt sekä uudistamattomien aukkojen maanmuokkaus- ja istutustyöt.

Taajamametsänhoidon painopiste siirtyy vuoden 2026 aikana Hämeenkoskelta Hollolaan, missä töitä jatketaan Tiilikankaan alueella sekä Kirkonkylällä ja Herralassa.

Suunnitelmien laadinnassa ja toimenpiteiden toteutuksessa pyritään kuulemaan kattavasti alueen asukkaita ja eri toimijoita siten, että ekologiset, sosiaaliset ja taloudelliset lähtökohdat tulisi parhaalla tavalla huomioitua.

Vastuualueen palvelusuunnitelma taloussuunnitelmavuosille

Kaavoitus

Kaavoitusohjelman mukaisesti jatketaan tonttimäärien tuotannon lisäystä, joka tuleville pidemmän aikavälin vuosille mahdollistetaan maanhankinnalla. Vuonna 2026 alkaneet mittavat kaavahankkeet jatkuvat taloussuunnitelmavuosilla. Kaavoitusohjelman kaavatöiden tonttimäärät siirtyvät taloussuunnitelmavuosien aikana erikseen linjattavilta osa-alueilta kunnallistekniikan toteutukseen. Käynnissä olevilla ja käynnistettävillä asemakaavoituskohteilla luodaan Hollolan lähivuosien kasvusuunnille runsaasti asumisen tontteja kaikki yhteensä noin 315 kpl.

Kyseiset kohdealueet eivät kuitenkaan vastaa pidemmän aikavälin tonttituotannon tarpeita strategisen tavoitteiden mukaisesti ja siksi kasvusuuntien maanhankinta on hyvin merkittävässä roolissa tulevien vuosien asuin- ja yritysalueiden kaavoituksen mahdollistamiseksi. Yritysalueen asemakaavoituksessa ensivuoden kohteena on Salpakankaan yritysalueen asemakaavan päivittäminen.

Merkittävän pidemmän aikavälin kasvun mahdollistavana kaavana jatketaan Nostavan – Tikkakallion osayleiskaavoitusta ja lisäksi Kierrätysalueen osayleiskaavoitusta. Osayleiskaavahankkeet ovat koko kaupunkiseudun kehityshankkeita, joilla tavoitellaan kiertotalousyrittäjäklusteria ja uutta raide-rekkaterminaalialueita Nostavan yritysalueille. Kyseinen Nostavan alue tulee olemaan Salpakankaan kuntakeskuksen kasvusuunta. Osayleiskaavalla tavoitellaan myös uuden henkilöjunaliikennepaikan toteuttamista Hollolaan. Näin lisätään ilmastoystävällisen julkisen liikenteen käyttöä ja saavutettavuutta.

Uusia asuinalueiden kaavoituskohteita taloussuunnitelmavuosille on Kyyhkylä II ja Hirvimäen asuinalueen laajennus kohti Nostavan eritasoliittymää.

Jotta pidemmän aikavälin kasvu mahdollistuu, tulee kunnan hankkia aiempia vuosi enemmän maata tulevia kaavoitustarpeita varten.

Maaomaisuus ja paikkatieto

Maanhankintaa jatketaan painottuen kunnan asuinalueiden kasvusuunnille Salpakankaalle ja Nostavalle ja Vesikansaan sekä yritysalueiden laajennussuunnille- VT 12 varressa ja Nostavalla.

Metsätalous

Tulevien vuosien aikana taajamametsiin kertyneitä merkittäviä harvennushakkuurästejä puretaan ja työmaita suunnitellaan etupainotteisesti. Hankkeet pidetään taloudellisesti kannattavina siten, että ekologiset ja sosiaaliset lähtökohdat tulevat yhtä lailla tarkoituksenmukaisesti huomioitua. Ylläpidetään valmiutta reagoida myrskyjen, hyönteisten ja muun muassa kuivuuden aiheuttamiin ongelmiin metsänhoidossa.

Arvio määrärahan jakautumisesta palveluittain

Kaavoitus	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	15 477	10 000	10 000
Toimintakulut	-908 129	-990 400	-957 300
TOIMINTAKATE	-892 652	-980 400	-947 300

Maaomaisuuden hallinta ja paikkatieto	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	1 025 444	994 000	1 036 000
Toimintakulut	-750 768	-816 800	-824 900
TOIMINTAKATE	274 676	177 200	211 100

Metsätalous	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	380 584	430 000	350 000
Toimintakulut	-107 633	-246 600	-176 100
TOIMINTAKATE	272 951	183 400	173 900

Erittely vastualueen määrärahoissa ja tuloarvioissa huomioon otetuista muutoksista

Muutos	euroa
Toimintatuotot	
Maanvuokratulojen lisäys	42 000
Puunmyyntitulojen vähennys	-80 000
Toimintakulut	
Kaavoituksen palvelunostojen vähennys	-33 100
Maaomaisuuden hallinta toimintakulujen lisäys	8 100
Metsätalous toimintakulujen vähennys	-70 500

Tuloslaskelma

Kehitys- ja kaavoituspalvelut	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	1 421 505	1 434 000	1 396 000
Myyntituotot	419 627	458 000	378 000
Maksutuotot	8 565	14 000	14 000
Tuet ja avustukset	0	0	0
Muut toimintatuotot	993 313	962 000	1 004 000
Toimintakulut	-1 766 531	-2 053 800	-1 958 300
Henkilöstökulut	-779 389	-828 300	-869 700
Palvelujen ostot	-602 238	-985 100	-847 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 919	-12 800	-12 900
Avustukset	-126 031	-127 000	-127 000
Muut toimintakulut	-245 954	-100 600	-101 700
TOIMINTAKATE	-345 026	-619 800	-562 300
Rahoitustuotot ja -kulut	427	0	0
VUOSIKATE	-344 599	-619 800	-562 300
Poistot ja arvonalentumiset	-7 935	-2 200	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-352 534	-622 000	-562 300

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Kaavoitus	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Uusia kaavoitettuja tontteja (Erillispientalo), kpl	0	125	125
Uutta rakennusoikeutta (Asuinpientalo, Rivitalo), k-m ²	0	20 000	20 000
Uutta rakennusoikeutta (Kerrostalo, sis. liikehuoneistoja), k-m ²	6800	19 000	0

Maaomaisuuden hallinta ja paikkatieto	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Raakamaan hankinta, hehtaaria	37,7	50	25
Tonttireserviä (Erillispientalo) yht. kpl	318	450	470
Tonttireserviä (Asuinpientalo, Rivitalo), yht. k-m ²	42 797	65 000	63 000
Tonttireserviä (Kerrostalo, Asuin- ja liikehuoneisto) yht. k-m ²	28 860	42 000	28 860
Tonttireserviä (Teollisuus- ja varastorak.) yht. ha	38,6	41	32
Tonttireserviä (Liike- ja toimistorak.) yht. ha	15	15	14
Tonttireserviä (Tavaraliikenneterminaali) yht. ha	65	65	65
Tonttireserviä (Palvelurak.) yht. ha	1,1	1	1
Uusia erillispientalotontteja annettu luovutukseen	12	30	20
Myyty tai vuokrattu (Erillispientalo), kpl	12	30	20
Myyty tai vuokrattu (Asuinpientalo, Rivitalo), k-m ²	622	3 000	2 000
Myyty tai vuokrattu (Kerrostalo, Liikehuoneisto), k-m ²	0	7 700	2400

Kuntatekniikka

Vastuutaho: **Sauli Tiensuu**, kuntatekniikan päällikkö

Vastuualuepäällikön katsaus

Kuntatekniikan vastuualueelle kuuluvat liikennealueiden (kadut, kevyen liikenteen väylät, parkkialueet, sillat sekä katu- ja liikennevalot), puistojen ja yleisten alueiden (puistot, tori ja aukiot sekä leikkipaikat) sekä liikuntapaikkojen ja -alueiden (Heinsuon urheilukeskus, jäähallin jäänhoito, urheilukentät, uimarannat, ladut ja ulkoilureitit) kunnossapito ja rakentaminen.

Vuonna 2025 toteutettiin kuntatekniikan oman henkilöstön voimin yksi uusi leikkipuisto Kalevanpuistoon sekä kunnostettiin hulevesien johtamista ja rakennettiin uusia viheralueita.

Vuoden 2025 investointiohjelmassa toteutui Sorvasen alueen kunnallistekniikan rakentaminen ja Paassilta-Hopeakalliossa toteutettiin valmiiksi 8. rakennusvaihe.

Uusi alueurakka kilpailutettiin kesän aikana. Uuden palveluntuottajan on määrä aloittaa työt 1.10.2025.

Vastuualueen palvelusuunnitelma vuodelle 2026

Tulevan kauden suurimpia investointikohteita ovat ELYn kanssa yhteistyössä toteutettava Rantatien kevyen liikenteen väylä välillä Pyhäniemi-Messilä, Laguksen ja Koskikaran siltojen uusiminen sekä Keskuskortteleihin liittyvän infran rakentaminen Keskuskadulle. Terveystien virkistyspalvelualueutta edistetään kolmannella vaiheella.

Tavoitteena on kehittää toimintaa uuden alueurakoitsijan kanssa hyvässä yhteistyössä siten, että saavutetaan tavoiteltu työn laatutaso. Alueurakan palveluntuottaja aloittaa työt 1.10.2025

Vastuualueen palvelusuunnitelma taloussuunnitelmavuosille

Palvelutuotanto jatkaa perustyön toteutusta talousarvioraamin mukaisesti.

Suunnitelmavuosien suurimpia investointeja ovat Rantatien kevyen liikenteen väylä välillä Messilä-Pyhäniemi, Laguksen ja Koskikaran siltojen uusiminen sekä Keskuskortteleihin liittyvän infran rakentaminen. Lisäksi tulevina vuosina toteutetaan uusia asemakaava-alueita sekä saneerataan vanhoja katuja kaavoitusohjelman ja investointiohjelman mukaan (päivitykset vuosittain). Aiemman strategisen hankkeen mukaisesti tavoitellaan riittävää ennakointia kaavojen valmistumisen ja rakentamisen väliin. Tällä hetkellä edetään kymmenvuotisen investointiohjelman pohjalta, jota päivitetään vuosittain.

Kuntatekniikka	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	805 635	362 500	362 500
Valmistus omaan käyttöön	93 175	50 000	50 000
Toimintakulut	-2 698 302	-2 745 200	-2 729 900
TOIMINTAKATE	-1 799 492	-2 332 700	-2 317 400

Erittely vastuualueen määrärahoissa ja tuloarvioissa huomioon otetuista muutoksista

Muutos	euroa
Toimintakulut	
Kuntatekniikan kulujen vähennys mm. koneiden ja laitteiden vuokrat	-15 300

Tuloslaskelma

Kuntatekniikka	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	805 634	362 500	362 500
Myyntituotot	97 815	34 000	34 000
Maksutuotot	12 338	82 000	5 000
Tuet ja avustukset	16 558	0	0
Muut toimintatuotot	678 923	246 500	323 500
Valmistus omaan käyttöön	93 175	50 000	50 000
Toimintakulut	-2 698 303	-2 745 200	-2 729 900
Henkilöstökulut	-729 362	-722 300	-735 500
Palvelujen ostot	-1 506 116	-1 513 100	-1 503 600
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-341 148	-368 100	-355 800
Muut toimintakulut	-121 677	-141 700	-135 000
TOIMINTAKATE	-1 799 494	-2 332 700	-2 317 400
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0
VUOSIKATE	-1 799 494	-2 332 700	-2 317 400
Poistot ja arvonalentumiset	-2 289 540	-2 384 600	-2 489 300
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-4 089 034	-4 717 300	-4 806 700

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

	TP 2024	TA 2025	TA2026
Katujen rakentaminen ja perusparantaminen, km	0,9	1,8	0,8
Kevyen liikenteen väylien rakentaminen ja perusparantaminen, km	0,0	0,9	0,7
Leikkipaikkojen rakentaminen ja perusparantaminen, kpl	2	2	2
Liikuntapaikkojen ja -alueiden hoitokustannukset, t€ (netto)	568	590	585

Rakennus- ja ympäristövalvonta

Vastuutaho: **Pekka Laitinen**, kehityspäällikkö

Vastuualuepäällikön katsaus

Rakennus- ja ympäristövalvonnan toiminta perustuu lakisääteisiin viranomaistoimintotehtäviin, kuten lupa- ja valvontatehtäviin. Ympäristövalvonta toteuttaa osaltaan ympäristönsuojelun yleistä edistämistä, rakennusvalvonta rakentamisen yleistä ohjausta ja neuvontaa. Rakennusvalvonta hoitaa myös kunnalle säädettyjä tehtäviä rakennus- ja huoneistotietojen ylläpidossa ja väestötietojärjestelmään toimittamisessa.

Lainsäädäntömuutokset määrittävät viranomaistoiminnan muutoksia. Digitalisaatiota edistetään lisäämällä asiointipalvelujen käyttöastetta. Ympäristönsuojelun edistämistehtävissä keskeistä on yhteistyökumppaneiden kanssa tehtävä yhteistyö esim. vesistötyön osalta. Rakennus- ja ympäristövalvonnan henkilöstömäärä säilyy 2026 vuodelle ennallaan.

Vastuualueen palvelusuunnitelma vuodelle 2026

2025 voimaan tullut rakentamislaki sisälsi muutoksia, joista osa astuu voimaan vasta 2026 ja tarkentavia asetuksia on vasta valmisteilla. Myös rekisteritietojen käsittely muuttuu siirtymäaikojen puitteissa edellyttäen tietojärjestelmien muutoksia. Rakentamislain soveltamiskäytännöt vakiintuvat pidemmän ajan kuluessa ja oikeuskäytännön muodostuessa. Uusien tulkintojen muodostaminen ja asiakkaiden neuvontatarve korostuvat ensimmäisinä vuosina. Lakihankkeena vireillä olevien rakennusvalvontauudistuksen sekä alueidenkäyttölain muutosten vaikutuksia arvioidaan heti, kun lakien etenemisestä ja sisällöstä saadaan tarpeeksi tietoa.

Rakennusvalvonnan arkistojen digitointi valmistui 2025, mikä mahdollistaa aineistojen tarjonnan lisäämistä sähköisessä kauppapalvelussa. Kriittisten tietojen hallintaa koskevien uusimpien ohjeistusten huomiointi edellyttää kuitenkin kriittistä arviointia eri tietojen julkaisun ja luovutuksen käytännöistä. Edellisinä vuosina toteutetun kiinteistöveroselvityksen vaikutukset näkyvät täysimääräisinä 2026 vuoden kiinteistöverotuksessa ja projekti aiheuttaa vieläkin asiakkailta yhteydenottoja muuttuneista rekisteritiedoista.

Elinkeinopalveluiden aktiivinen työ yritysten sijoittumisneuvotteluissa sekä yritysalueiden kasvanut kysyntä näkyvät rakennus- ja ympäristövalvonnassa yritysten hankkeisiin liittyvinä ennakkokyselyinä ja lisääntyneinä lupahakemuksina. Sisäisen yhteistyön ansioista pystytään sijoittumisneuvotteluissa ja tonttien markkinoinnissa antamaan kattavammin ennakkotietoja myös luvanvaraisten toimintojen ja rakentamisen kysymyksissä.

Ympäristövalvonnan toiminta pohjautuu valvontasuunnitelmaan, joka päivitetään kaudelle 2026–2030 sekä vuosittain hyväksyttäviin tarkempiin valvontaohjelmiin. Toiminta keskittyy edellisten vuosien tapaan viranomaistehtäviin. Vireillä on useita vaativia maa-aines- ja ympäristölupa-asioita, jotka edellyttävät työpanoksen keskittämistä lupa-asioihin. Työtilanteen mahdollistaessa osallistutaan myös edistämistehtäviin, joissa tehdään yhteistyötä sekä kunnan sisäisesti, että ulkoisten tahojen kanssa. Kunnan ympäristönsuojelumääräysten päivittäminen aloitetaan ja 2026 tavoitteena on luonnosvaiheen nähtävillä olo.

Vesistötyötä tehdään yhteistyönä alueen vesistötyöhön keskittyneiden yhteisöjen kanssa. Hollolan vesistövisio 2020–2025-ohjelman päivittäminen uudelle kaudelle on ajankohtaisena tarpeena. Vesistötyössä ajankohtaisina yhteistyöhankkeina ovat esim. Teuronjoen patohankkeen toteutus, Hahmajärven patohankkeen valmistuminen ja Porvoonjoen valuma-alueella käynnistyvä ACWA LIFE-hanke. Lisäksi osallistutaan muidenkin vesistöjen osalta yhteistyöhön tarpeen mukaan. Pienjärvien tilan seuranta tehdään 2022–2027 seurantaohjelman mukaisesti.

Edellisinä vuosina toteutettu vesihuoltoon liittymättömien kiinteistöjen projektista jäi myös kiinteistöjä, joilla verkostoon liittymisen määräaikoja ajoittuu 2026 vuodelle. Projektin määräaikaisen viran päätyttyä 2024 vuonna, kohteiden valvontaan tai jatkotoimenpiteisiin ei ole erillisiä resursseja. Sähköisen asioinnin ja tiedonhallinnan lisääntyminen myös valtionhallinnon järjestelmissä aiheuttaa ympäristövalvonnassa lisätyötä tietojen päivittämisessä, toimittamisessa ja asiakkaiden ohjaamisessa.

Vastuualueen palvelusuunnitelma taloussuunnitelmavuosille

Rakentamislain sekä uudistettavan alueidenkäyttölain vaikutukset vakiintuvat suunnitelmakaudella, mikä selkeyttää toimintaa, sekä parantaa ennustettavuutta lupamäärien, rakentamisen määrän sekä maksutulojen osalta. Uuteen valtakunnalliseen rakennetun ympäristön tietojärjestelmään siirtyminen sekä tietomallimuotoisen aineiston yleistyminen aiheuttavat tiedonhallinnassa ja rekisteritietojen toimittamisessa muutoksia ja lisätyötä vaadittujen tietojen määrän kasvaessa ja tietojen laatuvaatimusten tarkentuessa.

Mahdollisen rakennusvalvontauudistuksen vaikutukset riippuvat täysin valmisteilla olevan lainsäädännön tulevasta etenemisestä ja sisällöstä, joita ei tiedetä TA2026 aineistoa laadittaessa. Toteutuessaan uudistus voisi aiheuttaa suunnitelmakaudella tarpeen rakennusvalvonnan toiminnan järjestämisen muutoksiin tai kuntien välisiin yhteistyöjärjestelyihin.

Ympäristövalvonnan toiminta pohjautuu 2026–2030 ajalle laadittuun valvontasuunnitelmaan ja vuosittain hyväksyttäviin tarkempiin valvontaohjelmiin. Lupa- ja valvontatehtävien määrän sekä käytettävissä olevien resurssien perusteella toiminta painottuu edellisten vuosien tapaan viranomaistehtäviin. Päivitetyt kunnan ympäristönsuojelumääräykset saadaan voimaan taloussuunnitelmavuosien aikana. Mahdolliset lainsäädäntömuutokset määrittävät viranomaistoiminnan toimintaympäristön muutoksia.

Vesistötyötä ohjaavan Vesistövisio 2025 –ohjelman päivitys seuraavalle kaudelle määrittää suunnitelmakaudella jatkuvan vesistötyön kohteita ja toimenpiteitä. Vesistötyötä pyritään jatkamaan yhteistyökumppanien kanssa, yhteistyöstä saatujen hyvien kokemusten perusteella. Valtion ratkaisut eri toimialojen hankerahoitusten supistamisessa haastavat vesistö- ja luontotyön edistämistä ja yhteistyökumppanien toimintaa.

Kunnan maankäytön ja elinkeinotoiminnan kehitykselle asetettujen tavoitteiden toteutuessa yritystoimintaan liittyvien lupa- ja valvontatehtävien määrän odotetaan lisääntyvän. Myös asuntorakentamisen toivotaan vähitellen elpyvän pitkän heikon suhdanteen jälkeen. Elinkeinorakenteen monipuolistuminen ja kiertotalouden toimialojen yleinen kasvu lisäävät uusiin toimialoihin liittyviä asioita. Myös ympäristötietoisuuden yleinen muutos aiheuttaa asiakkaiden odotusten ja vaatimustason kasvua ympäristönsuojelun toiminnalta.

Arvio määrärahan jakautumisesta palveluittain

Rakennusvalvonta	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	215 707	155 000	205 000
Toimintakulut	-394 632	-384 600	-420 700
TOIMINTAKATE	-178 925	-229 600	-215 700

Ympäristönsuojelu	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	68 118	50 000	50 000
Toimintakulut	-447 374	-384 300	-419 100
TOIMINTAKATE	-379 256	-334 300	-369 100

Erittely vastuualueen määrärahoissa ja tuloarvioissa huomioon otetuista muutoksista

Muutos	euroa
Toimintatuotot	
Rakennusvalvonnan lupamaksutulojen arvion tarkistaminen 2025 toteuman perusteella	50 000
Toimintakulut	
Palvelu- ja henkilöstökustannusten kasvu yhteensä (yleisen kustannustason, sisäisten kulujen ja ICT-kustannusten kasvu, strategisista hankkeista perustoiminnaksi siirtyvät ICT-kustannukset)	70 900

Tuloslaskelma

Rakennus- ja ympäristövalvonta	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	283 825	205 000	255 000
Myyntituotot	8 690	5 000	5 000
Maksutuotot	261 085	200 000	250 000
Tuet ja avustukset	13 871	0	0
Muut toimintatuotot	179	0	0
Toimintakulut	-842 006	-768 900	-839 800
Henkilöstökulut	-537 957	-493 500	-524 100
Palvelujen ostot	-193 387	-174 600	-203 100
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 764	-2 700	-2 700
Avustukset	-89 999	-78 000	-90 000
Muut toimintakulut	-18 899	-20 100	-19 900
TOIMINTAKATE	-558 181	-563 900	-584 800
Rahoitustuotot ja -kulut	3	0	0
VUOSIKATE	-558 177	-563 900	-584 800
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-558 177	-563 900	-584 800

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Rakennusvalvonta	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Lupahakemusten määrä yhteensä, kpl	260	200	150
Valmistuneet asunnot, kpl	34	40	40
Asuinrakennukset myönnettyissä luissa, k-m2	5 128	6 000	6 000
Vapaa-ajan rakennukset myönnettyissä luissa, k-m2	415	800	800
Palvelu- ja liikerakennukset myönnettyissä luissa, k-m2	5 274	2 000	2 000
Teollisuus- ja varastorakennukset myönnettyissä luissa, k-m2	969	2 000	2 000

Ympäristönsuojelu	TP 2024	TA 2025	TA2026
Ympäristönsuojelulain mukaiset lupa- tai ilmoitusasiat, kpl	6	3	3
Maa-aineslain mukaiset lupa-asiat, kpl	2	1	1
Valvontaohjelman mukaiset ympäristö- ja maa-aineslupien tarkastukset, kpl	33	30	30
Vireillä olevat hallintovireillepanot, kpl	11	20	15

Työllisyys- ja kotoutumispalvelut

Vastuutaho: **Eemeli Salomäki**, työllisyys- ja kotoutumispäällikkö

Vastuualuepäällikön katsaus

Vuoden 2025 alusta työvoimaviranomaisen vastuu siirtyi valtiolta kunnille/työllisyysalueille. Hollola luotsaa vastuukuntana Päijät-Hämeen työllisyysaluetta ja muutoksen myötä kuntaan rakentui toiminnaltaan uudenlaiset, kunnan elinvoimaa ja työvoimaviranomaisen työtä tukevat työllisyys- ja kotoutumispalvelut.

Työllisyyden kehitys on muutaman vuoden ajan ollut haasteellisempaa, jonka vuoksi pitkäaikais- ja rakennetyöttömyys on kasvanut. Suurin tekijä on ollut taloustilanteen laskusuhdanne. Korona-ajan ja Ukrainan sodan tuomat poikkeustilanteet herättivät entistä vahvemman tarpeen ennakointiin, tiedolla johtamiseen ja varautumiseen. Hollolan kunnassa työllisyystilanne on myötäillyt valtakunnallista tilannetta, tosin poikkeusaikojen vaikutukset näkyvät työllisyyspalveluissa usein viiveellä. Palkkatukimuutoksen myötä, rakenteellisen työttömyyden kasvu voi nopeutua, johon tulevaisuudessa kannattaa panostaa yhä enemmän työllisyyttä tukevilla toimilla.

Hollolan työllisyyspalveluissa on tuotettu 2025 ajan valmennuspalveluita, otettu käyttöön työllisyyden kuntalisä (Hollola-lisä), sekä tarjottu työllisyyttä sekä yrittäjyyttä edistäviä tukia kuten kesätyöseteli ja nuorten kesäyrittäjyysseteliä, jotka tukivat nuorten työllisyyttä ja osallisuutta. Nuorille suunnattu monialaista palvelua tarjoava Ohjaamo aukesi syyskuussa 2025, jonka toiminta vastaa Nuorisolain vaatimuksia: Lain mukaan nuorilla tarkoitetaan alle 29-vuotiaita. Kunnilla on velvollisuus järjestää nuorisotyötä ja -toimintaa, ja niiden tulee tehdä monialaista yhteistyötä muiden nuorten palveluja tuottavien tahojen kanssa. Vieraskielisten palvelua on tehostettu ja yhteistyötä IHL ja IWL kanssa lisätty. Irtautuminen kotokoordinaattorin ostopalvelusopimuksesta vuodesta 2026 eteenpäin lisää kunnan omaa vastuuta toiminnan tuottamisesta. Toimintavuosi 2025 sisälsi myös hanke hakuja, jotka voivat vaikuttaa positiivisesti vuoden 2026 talousarvioon. Työvoima- ja kotoutumispalvelut on aloittanut yhteistyön elinkeinopäällikön kanssa, esimerkiksi yrityspalveluita tehostamalla.

Hollolan kunnassa työllisyystilanne on myötäillyt valtakunnallista tilannetta, tosin poikkeusaikojen vaikutukset näkyvät työllisyyspalveluissa usein viiveellä. Pitkäaikais- ja nuoriso työttömyys on kasvanut kunnassa.

Vastuualueen palvelusuunnitelma vuodelle 2026

Hollolan kunnan työllisyys- ja kotoutumispalvelut ovat siirtymässä uuteen aikakauteen. Vuosi 2026 tuo mukanaan vakiintuneen työllisyysalueen toiminnan ja entistä vahvemman painotuksen tuloksellisuuteen. Palveluiden kehittämisessä korostuvat vaikuttavuus, asiakaslähtöisyys ja verkostomainen yhteistyö.

Työllisyyspalveluiden painopisteet on määritelty seuraavasti: työelämään suuntaavat palvelut, osaamisen kehittäminen, työkyvyn tukeminen ja nuorten ohjaus. Näissä palveluissa tuloksellisuus näkyy konkreettisesti: Valmennuspalvelut kuten Kunnontiimi ja Osuma tarjoavat räätälöityjä polkuja työelämään. Asiakkaat voivat suorittaa tutkinnon osia, kehittää työnhakuosaamista ja vahvistaa sosiaalisia taitoja – kaikki tämä tukee työllistymistä.

Osaamisen kehittäminen on integroitu työvalmennus palveluihin. Oppisopimukset, korttikoulutukset ja työpajatoiminta tarjoavat monipuolisia väyliä osaamisen päivittämiseen. Erityisesti vieraskielisten ja alanvaihtajien koulutuspolkujen kasvattaminen on tavoitteellista.

Työkykypalvelut tarjoavat realistisen arvion asiakkaan työ- ja toimintakyvystä. Tämä mahdollistaa oikea-aikaisen ohjauksen joko työelämään, kuntoutukseen tai eläkkeelle – ja vähentää virheellisiä palveluohjauksia.

Kotoutumisen edistäminen ei ole vain maahanmuuttajien tukemista – se on vastavuoroista yhteiskunnan rakentamista. Hollolan kotoutumispalvelut toimivat ratkaisukeskeisesti, yksilöllisesti ja verkostomaisesti. Palvelut laajenevat koskemaan kaikkia maahanmuuttajataustaisia henkilöitä. Kotoutumistyössä korostuu elinvoimalähtöisyys, asennevaikuttaminen ja palvelujen saavutettavuus.

Tuloksellisuuden rinnalla kulkee hankkeiden ja kehittämisrahoituksen merkitys. Hollola on jo hyödyntänyt aluehallintoviraston osarahoitusta Osuman työpajatoiminnassa, ja tulevaisuudessa rahoitusmahdollisuuksia halutaan laajentaa.

Rekrytoinnin tuen pilotti on esimerkki siitä, miten pienille työnantajille voidaan tarjota konkreettista apua rekrytointiin – erityisesti silloin, kun oma osaaminen tai resurssit eivät riitä.

Työkykypalveluiden laajentaminen ostopalveluna ympäristökunnille on suunnitteilla, mikä avaa mahdollisuuksia myös ulkoiseen rahoitukseen ja palveluiden skaalaukseen. Osaamisen kehittämisen laajentaminen asiakaspalvelu- ja ravintola-alalle sekä yhteistyön tiivistäminen Salpauksen ja Hyrian kanssa ovat konkreettisia kehittämiskohteita.

Vastuualueen palvelusuunnitelma taloussuunnitelmavuosille

Vuosi 2026 merkitsee merkittävää siirtymää Hollolan kunnassa, kun työllisyys- ja kotoutumispalvelut vakiinnuttavat palvelunsa ja yhteistyönsä Päijät-Hämeen työvoimapalveluiden kanssa.

Työelämään suuntaavat valmennuspalvelut kuten Kunnontiimi ja Osuma tarjoavat asiakkaille räätälöityjä polkuja työelämään. Näissä palveluissa voi suorittaa tutkinnon osia, kehittää työnhakuosaamista ja vahvistaa työelämätaitoja. Uimahallin aukeaminen moninaistaa palveluja.

Talousarviossa vuodelle 2026 työllisyyspalveluiden toimintakate pysyy lähes samana kuin vuonna 2025. Määrärahat on kohdennettu muun muassa valmennuspalveluihin, työkyvyn arviointiin ja kotoutumisen edistämiseen. Työllisyyspalvelut jatkavat itsenäisenä kustannusyksikkönä elinvoiman palvelualueella, ja kauden aikana seurataan talouden toteutumista ja arvioidaan mahdollisia määrärahamuutoksia.

Hollolan kunta panostaa hankkeisiin, jotka tukevat elinvoimaa ja työllisyyttä. Talouteen positiivisesti voi vaikuttaa hanketuet, joita haettu 2025 puolella. Kunta työllistää Kunnontiimissä ja Osuman työpajoissa hollolalaisia työnhakijoita ja siihen varataan määrärahaa. Yhteistyö IHL, Ladec, Salpauksen ja Hyrian sekä LAB/LUT kanssa osaamisen kehittämisessä sekä elinkeinopäällikön kanssa yrityspalveluiden tehostamisessa on keskeisessä roolissa. Tavoitteena on, että työllisyysalueen toiminta vakiintuu ja työttömyysaste ei nouse, eikä lisärahoituksen tarvetta synny.

Tuleville vuosille painetta talouden suunnitteluun aiheuttaa lakiesitys kuntoutuksen työtoiminnan siirtämisestä hyvinvointi alueelta kuntiin. Hallituksen esitykset kotoutusmäärärahojen leikkauksista vaikuttaa tulevien vuosien palveluihin.

Työllisyys- ja kotoutumispalvelut	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	828 201	50 000	50 000
Toimintakulut	-3 232 874	-3 454 000	-3 511 000
TOIMINTAKATE	-2 404 673	-3 404 000	-3 461 000

Erittely vastuualueen määrärahoissa ja tuloarvioissa huomioon otetutuista muutoksista

Muutos	euroa
Toimintakulut	
Toimintakulujen lisäys mm. työmarkkinatuen kuntaosuus	57 000

Tuloslaskelma

Työllisyys- ja kotoutumispalvelut	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	828 201	0	50 000
Myyntituotot	105 228	0	0
Tuet ja avustukset	455 470	0	50 000
Muut toimintatuotot	267 503	0	0
Toimintakulut	-3 232 873	-3 356 300	-3 511 000
Henkilöstökulut	-1 610 049	-1 168 800	-1 151 700
Palvelujen ostot	-343 691	-84 800	-123 400
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-56 983	-9 300	-13 600
Avustukset	-1 171 605	-2 055 000	-2 125 000
Muut toimintakulut	-50 545	-38 400	-97 300
TOIMINTAKATE	-2 404 672	-3 356 300	-3 461 000
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-2 404 672	-3 356 300	-3 461 000

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

	TP 2024	TA 2025	TA2026
Valmennukselliset/työkyky (asiakasmäärä/vuosi)		120	440

Ruoka- ja siivouspalvelut

Vastuutaho: **Helena Simolin**, palvelupäällikkö

Vastuualuepäällikön katsaus

Ruoka- ja siivouspalvelut tuottavat lakisääteisiä ateriapalveluita kunnan koulujen ja päiväkotien asiakkaille, ja yhteisesti sovitun laatutason mukaista puhtautta kunnan kiinteistöissä, lukuun ottamatta Heinsuon ja Kalliolan elinkaarikouluja.

Ruoka- ja siivouspalvelujen ja sivistys- ja hyvinvoinnin palvelualueen palvelusopimuksen sisältö on tarkemmin avattu palvelukuvauksissa, joissa on määritelty toiminnan tavoitteet, vastuut ja velvoitteet. Palvelukuvaukset päivitetään vuosittain yhteistyössä hyvinvoinnin palvelualueen kanssa.

Ruoka- ja siivouspalveluissa jatketaan säännöllisten asiakaskyselyjen toteuttamista. Saadun palautteen pohjalta toimintaa parannetaan asiakastoiveiden mukaisesti. Toiminnassa tehtävät parannukset ja muutokset dokumentoidaan ja tuodaan tiedoksi asiakkaille kunnan verkkosivuilla. Tulokset ja tarvittavat muutokset käydään myös vuosittain läpi hyvinvoinnin palvelualueella esimiesryhmässä.

Ruokahävikin vähentämiseksi koulujen ylijäämäruokaa jaetaan sitä tarvitseville kuntalaisille. Ylijäämäruoan jakamista jatketaan seurakunnan kautta sekä yhteistyössä vapaa-aikapalvelujen kanssa.

Kustannustaloudellisesti tehokkaan toiminnan, sekä laadukkaan palvelutason ylläpitämisen tärkeimpänä edellytyksenä on hyvinvoiva ja tehtävänsä sitoutunut osaava henkilöstö. Vakituisen henkilöstön osatyökykyisyys ja muut poissaolot aiheuttavat kuitenkin pitkäkestoista vajetta tarvittavassa henkilöstömäärässä. Vajeeseen pyritään vastaamaan jatkuvan rekrytoinnin lisäksi mm. sijaisjärjestelyin, mukauttamalla työtehtäviä työkykyä vastaavaksi, työaikajärjestelyillä ja työvoiman ostopalvelulla.

Vastuualueen palvelusuunnitelma vuodelle 2026

Hyvän asia- ja tehtäväkeskeisen toiminnan lisäksi henkilöstön hyvinvointi ja jaksaminen ovat edelleen keskiössä. Esihenkilöiden työn tukeminen edesauttaa henkilöstöjohtamisessa.

Muutamia nostoja, joita jatketaan myös tulevana vuosina

- luomutuotteiden käyttöä jatketaan mm. maitotaloustuotteiden ja puurohiutaleiden osalta
- jokaisella viikolla tarjotaan lasten valitsemia suosikkiruokia
- kasvisruokien vaihtelevuuteen, makuun ja proteiinin lähteeseen panostetaan
- kasvisruoka on linjastossa tarjolla tasavertaisena vaihtoehtona liha/kala vaihtoehtona kanssa
- paikallisia tuotteita tarjotaan joka viikko
- ruokalistat ovat saatavilla myös mobiiliversiona

Vastuualueen palvelusuunnitelma taloussuunnitelmavuosille

Kuljetussopimus on voimassa 2024–2027 ja mahdolliset kaksi optiovuotta. Ruokakuljetukset peritään pudotusmaksuina. Pudotuskohteet ovat vähentyneet syksystä 2025 kahdella kohteella, jonka säästö vaikutus on noin 10 t€ vuodelle 2026.

Elintarvikehankinnoissa on sitouduttu Hanselin puitesopimukseen vuosille 2024–2027. Puitesopimus mahdollistaa elintarvikkeiden hankinnan paikallisilta tuottajilta, jos hinta on kilpailukykyinen, vastuullisuusasiat ovat kunnossa ja tuotteiden jalostusaste vastaa tarvetta. Hankintaa tehdään kahdelta paikalliselta yrittäjältä.

Puhtaanapitotarvikkeiden osalta on sitouduttu Hanselin puitesopimukseen vuosille 2024–2026.

Siivouspalvelut on sitoutunut Sarastian yhteishankintaan sivistys- ja hyvinvoinnin palvelualueen kanssa. Hankinta koskee vaihtomatto-, käsipyyhe- ja hygieniapalveluita. Kilpailutus toteutetaan syksyllä 2025. Hankintasopimus on määräaikainen ja kesto neljä vuotta (11/2025–11/2028)

Ruokapalvelun tuotannonohjausjärjestelmä vaihtuu tammikuussa 2026. Aromi14 (CGI) vaihtuu PoweRestan -järjestelmään. Muutoksella tavoitellaan kustannustehokasta keittiön tuotannonohjausta ja tuotannollisten toimintojen parantamista.

Työn ja toiminnan kehittäminen on jatkuvaa mm. asiakkaalta saatavien palautteiden perusteella, sekä työhyvinvointipalautteiden perusteella.

Ruokapalvelut ovat mukana Päijät-Hämeen alueen ravitsemusterveyden edistämisen työryhmän alajaoston asiantuntijatyöryhmässä. Ravitsemusterveyden edistämisen suunnitelmasta ja sen raportoinnista vastaa hyvinvointialueen ravitsemusyksikkö. Työryhmän tavoitteena tulevalle kaudelle on hakea yhteismitallisia mittareita ja indikaattoreita, joiden avulla voidaan mitata kuntalaisten ravitsemusterveyden edistymistä. Verkostomaisen työotteen ja moniammatillisten työryhmien avulla edistetään tiedon ja hyvien käytäntöjen jakamista.

Arvio määrärahan jakautumisesta palveluittain

Siivouspalvelut	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	1 178 348	1 165 300	1 218 500
Toimintakulut	-1 092 888	-1 149 900	-1 205 400
TOIMINTAKATE	85 460	15 400	13 100

Ruokapalvelut	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	2 888 491	3 128 200	3 144 200
Toimintakulut	-2 978 285	-3 128 200	-3 144 200
TOIMINTAKATE	-89 794	0	0

Erittely vastuualueen määrärahoissa ja tuloarvioissa huomioon otetuista muutoksista

Muutos	euroa
Toimintatuotot	
Ruoka- ja siivouspalvelun tulojen kasvu menojen suhteessa	69 200
Toimintakulut	
Siivouspalvelun mm. henkilöstökulujen nousu	55 500
Ruokapalvelun mm. elintarvikekustannusten nousu	16 000

Tuloslaskelma

Ruoka- ja siivouspalvelut	TP 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	4 066 839	4 293 500	4 362 700
Myyntituotot	4 040 299	4 293 500	4 362 700
Tuet ja avustukset	26 540	0	0
Toimintakulut	-4 071 173	-4 278 100	-4 349 600
Henkilöstökulut	-2 167 936	-2 420 200	-2 432 800
Palvelujen ostot	-437 535	-431 200	-486 600
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 106 340	-1 064 000	-1 094 600
Muut toimintakulut	-359 362	-362 700	-335 600
TOIMINTAKATE	-4 334	15 400	13 100
Rahoitustuotot ja -kulut	-46	0	0
VUOSIKATE	-4 380	15 400	13 100
Poistot ja arvonalentumiset	-31455	-19 300	-1 100
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-35 835	-3 900	12 000

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Siivous- ja ruokapalvelu	TP 2024	TA 2025	TA2026
Siivouksen kokonaiskustannukset €/siiv.m ² /pv	0,11	0,13	0,13
Ruokapalvelu, kouluaterian keskihinta/€	3,21	3,33	3,41

Vesihuoltolaitos

Vastuutaho: **Riikka Johansson**, vesihuoltopäällikkö

Vastuualuepäällikön katsaus

Hollolan vesihuoltolaitos vastaa kunnan yleisen vesihuollon huolehtimisesta vesihuoltolain ja muun lainsäädännön mukaisesti. Hollolan kunta on sopinut vesihuoltopalvelujen tuottamisesta Lahti Aqua Oy:n kanssa konsessiosopimukseen perustuen vuodesta 2008 alkaen. Sopimusta tarkastellaan ja päivitetään tarpeen mukaan viiden vuoden välein niin, että uusi sopimuskausi alkaa 1.1.2026. Hollolan vesihuoltolaitos omistaa vedenottamot, talousvesi-, jätevesi- ja hulevesiverkostot sekä Hämeenkosken jätevedenpuhdistamon ja vastaa investointien suunnittelusta, toteutuksesta ja rahoituksesta.

Vastuualueen palvelusuunnitelma vuodelle 2026

Vesihuoltolaitos huolehtii vedenhankinnasta ja jakelusta sekä viemäroinnistä kunnan hyväksymällä toiminta-alueella, jota tulee päivittää tarvittaessa vastaamaan toteutunutta ja suunniteltua yhdyskuntakehitystä.

Vesihuoltolain muutos on valmisteilla ja sen odotetaan tulevan voimaan vuoden 2026 alusta alkaen. Lakimuutosehdotuksen mukaisesti tulisi jatkossa laatia kunnan vesihuoltosuunnitelma ja vesihuoltolaitoksen omaisuudenhallintasuunnitelma korjausvelan kasvun hillitsemiseksi. Myös varautumissuunnitteluvaihtoehtoja tarkennetaan ja vesihuollon toiminta-alueella on päivitettävä säännöllisesti. Vuoden 2026 aikana käynnistetään lain edellyttämät toimenpiteet.

Vesihuoltolain periaatteiden mukaisesti asiakkailta perittävien maksujen tulee kattaa vesihuoltotoiminta ja uusinwestointien lisäksi myös saneeraukset pitkällä aikavälillä. Hollolan vesihuoltolaitoksen pitkän tähtäimen taloussuunnitelman tavoitteena on, että tulevina vuosina tilinpäätös olisi ylijäämäinen niin, että kerätään varoja tulevaisuudessa kiihtyviin saneerausinvestointeihin. Tämä edellyttää, että asiakkailta perittäviä vesihuoltomaksuja nostetaan vaiheittain tulevina vuosina. Seuraava hintojen korotus tulee voimaan 1.1.2026 alkaen. Vuoden 2026 aikana on tavoitteena tarkentaa myös vesihuoltomaksujen periaatteita.

Lahti Aqua Oy:n perimät palvelumaksut perustuvat vedenkulutukseen, jätevesimääriin, verkostopituuksiin sekä Lahden jätevedenkäsittelyn käyttö- ja investointikustannuksiin. Palvelumaksujen yksikköhinnat on sidottu kuluttajaindeksiin. Jäteveden virtaamaasuuksiin vaikuttaa myös Kärkölästä Lahteen käsiteltäväksi johdettavien jätevesien määrä. Lahti Aqua Oy:n palvelumaksujen muodostumista, ennusteita ja toteutumista seurataan yhteistyöryhmän kokouksissa.

Tulevan kauden suurimpia investointikohteita ovat vesihuoltoverkostojen saneeraukset Salpakankaan Ystävyyskuntaraitilla ja Terveystiellä. Kuntoilijankujan vesihuollon saneeraukseen vaikuttaa käytettävissä olevat resurssit ja yhteensovittaminen mahdollisen Hollola-talon kanssa. Jätevedenpumppaamoita pyritään saneeraamaan vähintään neljä kappaletta. Lisäksi entisen Salpakankaan jätevedenpuhdistamon altaiden purkutöitä edistetään ja niiden ohitusviemärointi uusitaan.

Vesihuollon verkostoinvestoinnit rakennutetaan yhteistyössä kuntatekniikan kanssa tai ostopalveluna. Laitosinvestointien rakennuttamisessa hyödynnetään Lahti Aqua Oy:n erityisosaamista.

Hollola sisältyy Lahti Aqua Oy:n vuosittain teettämään asiakaskyselytutkimukseen, minkä lisäksi vesihuoltopalvelut sisältyvät kunnan yhdyskuntateknisten palveluiden asukaskyselyyn. Kyselyiden tuloksia seurataan ja niiden perusteella kohdennetaan tarvittaessa toimenpiteitä.

Vesihuoltolaitos osallistuu aktiivisesti kunnan sisäiseen suunnitteluun mm. maankäyttöön, kaavoitukseen, kuntatekniikkaan ja ympäristönsuojeluun liittyen sekä hulevesimaksun käyttöönoton selvitystyöhön.

Vastuualueen palvelusuunnitelma taloussuunnitelmavuosille

Vesihuoltolain muutos edellyttää aiempaa enemmän pitkäjänteistä vesihuollon suunnittelutyötä, mikä aiheuttaa toimenpiteitä ja resurssitarpeita taloussuunnitelmavuosille 2027–2029.

Vesihuoltolaitoksen tulot riippuvat vedenkulutuksesta sekä liittymismaksuista, jotka vaihtelevat vuosittain myös maailmanlaajuisista kriiseistä ja taloustilanteesta johtuen. Vettä runsaasti kuluttavan teollisuuden saaminen (esim. vesipullottamo) kuntaan parantaisi vesihuoltolaitoksen tuloja. Nämä eivät kuitenkaan ratkaise kiihtyvien saneeraustarpeiden rahoitusta, jolloin tulevana vuosina on kerättävä varoja asiakkailta perittäviä vesihuutomaksuja nostamalla.

Lahti Aqua Oy:n palvelumaksujen muodostumista, ennusteita ja toteutumista seurataan yhteistyöryhmän kokouksissa, mutta palvelumaksujen ennustaminen on haasteellista. Maksut perustuvat pääosin vedenkulutukseen ja jätevesimääriin, jotka voivat vaihdella vuosittain mm. sääolosuhteista johtuen. Myös kuluttajaindeksin muutokset vaikuttavat palvelumaksuihin. Jätevedenkäsittelyn palvelumaksuihin vaikuttaa Lahden puhdistamoiden mahdolliset laajennus- ja saneeraustarpeet, joita voi laukaista mahdollisten isompien elintarvikeyritysten sijoittuminen alueelle sekä lainsäädäntömuutokset käsittelyvaatimusten kiristämisestä. Yhdyskuntajätevesidirektiivin uusiminen ja kansallinen toimeenpano lainsäädäntöön mahdollisesti vuonna 2027 tulee todennäköisesti edellyttämään Lahden jätevedenpuhdistamoille tehostamistoimenpiteitä.

Vesihuolto on kriittinen peruspalvelu, jonka investointeihin vaikuttavat useat eri tekijät. Hollolan vesihuoltolaitokselle kohdistuu suuria investointitarpeita uusien asemakaava-alueiden rakentamisesta ja etenkin vanhenevan verkoston saneeraustarpeista, jotta nykyinen hyvä toimintavarmuus voidaan turvata. Lisäksi suunnitelmakaudella puretaan pitkään pois käytöstä olleita laitoksia. Rankkasateiden lisääntyessä aiheutuu yhä enemmän hulevesitulvia, joiden hallitsemiseksi tulee varautua myös läisäinvestointeihin.

Vesihuoltolaitoksen taloutta seurataan tulojen ja menojen sekä investointitarpeiden perusteella. Suunnitelmakaudella tehtävä omaisuudenhallintasuunnitelma tulee sisältämään myös pitkän aikavälin taloussuunnitelman.

Erityy vastuualueen määrärahoissa ja tuloarvioissa huomioon otetuista muutoksista

Muutos	1 000 euroa
Toimintatuotot	
Tulojen lisäys	509 000
Toimintakulut	
Hollolan-Lahden Vesilaitos Kuntayhtymän vesimaksun korotus	50 000
Palveluiden ostot lisäys	346 600
Henkilöstökulujen lisäys	11 100
Poistojen lisäys	101 300

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Vesihuoltolaitos	TP 2024	TA 2025	TA2026
Laskutettava vesimäärä, 1000 m ³	799	750	780
Laskutettava jätevesimäärä, 1000 m ³	768	720	750
Liittyjäkiinteistöjen määrä, kpl	4 703	4 700	4 750
Vesimaksu, €/m ³ (alv. 0%)	1,57	1,57	1,57
Investoinnit/liikevaihto (%)	65	50	50

Tuloslaskelma

Hollolan Vesihuoltolaitos

Sitova tilikauden yli-/alijäämä

	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025	Talousarvio 2026	Muutos %	Talous- suunnitelma 2027	Talous- suunnitelma 2028	Talous- suunnitelma 2029
Liikevaihto	4 713 296	4 625 000	5 134 000	11,0 %	5 172 600	5 216 400	5 292 100
Materiaalit ja palvelut	-2 419 305	-2 491 300	-2 737 900	9,9 %	-2 738 600	-2 740 700	-2 742 300
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-129 993	-150 300	-200 300	33,3 %	-200 300	-200 300	-200 300
Palvelujen ostot	-2 289 312	-2 341 000	-2 537 600	8,4 %	-2 538 300	-2 540 400	-2 542 000
Henkilöstökulut	-81 895	-72 200	-83 300	15,4 %	-86 500	-88 600	-90 900
Palkat ja palkkiot	-64 561	-58 400	-67 600	15,8 %	-70 200	-72 000	-73 800
Henkilösivukulut	-17 334	-13 800	-15 700	13,8 %	-16 300	-16 600	-17 100
Eläkekulut	-15 572	-12 200	-13 200	8,2 %	-13 700	-14 000	-14 300
Muut henkilösivukulut	-1 762	-1 600	-2 500	56,3 %	-2 600	-2 600	-2 800
Poistot ja arvonalentumiset	-1 840 375	-1 898 600	-1 999 900	5,3 %	-2 034 600	-2 074 200	-2 146 000
Liiketoiminnan muut kulut	-8 406	-8 200	-8 200	0,0 %	-8 200	-8 200	-8 200
Liikelylijäämä	363 315	154 700	304 700	97,0 %	304 700	304 700	304 700
Rahoitustuotot ja - kulut	-304 871	-304 700	-304 700	0,0 %	-304 700	-304 700	-304 700
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	58 444	-150 000	0	-100,0 %	0	0	0

Rahoituslaskelma

Hollolan Vesihuoltolaitos	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025	Talousarvio 2026
Toiminnan rahavirta			
Tulorahoitus	1 898 818	1 748 600	1 999 900
Liikelylijäämä	363 314	154 700	304 700
Poistot ja arvonalentumiset	1 840 375	1 898 600	1 999 900
Rahoitustuotot ja -kulut	-304 871	-304 700	-304 700
Investointien rahavirta	-3 047 299	-2 880 000	-2 000 000
Investointimenot	-3 047 299	-2 880 000	-2 000 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 148 481	-1 131 400	-100
Rahoituksen rahavirta			
Lainakannan muutokset	1 368 711	981 400	100
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-325 000	-325 000	-325 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta	1 693 711	1 306 400	325 100
Muut maksuvalmiuden muutokset	-220 230	0	0
Saamisten muutos muilta	-189 323	0	0
Korottomien velkojen muutos muilta	-30 907	0	0
Rahoituksen rahavirta	1 148 481	981 400	100
Rahavarojen muutos	0	-150 000	0

Investoinnit

Investoinnit on esitetty erillisessä investointiohjelmassa.

Riskien hallinta

ELINVOIMAN PALVELUALUE

Riski	Ilmeneminen (miten näkyy käytännössä, eri yksityiskohdissa)	Toden- näköisyys *	Riskin merkittävyys **	Hallintatoimenpiteet	Tavoite/ toteutusaikataulu
Taloudelliset riskit, toiminnalliset riskit	Hollola-talon rakentaminen ei käynnisty. Urakkatarjoukset nousevat liian suuriksi. Toteutusaikataulu viivästyy.	1	2	Lähtötietojen riittävä määrittely, ennakoiva kustannusarviointi, markkinavuoropuhelut, tarjouspyynnön ja urakkasopimuksen sisältö	2025-2027
Vastuutaho: Heli Randell , elinvoimajohtaja; Pekka Laitinen , kehityspäällikkö					
Taloudelliset riskit, toiminnalliset riskit	Salpakankaan keskusta-alueen tyhjät tontit eivät rakennu tai tyhjänä oleviin nykyisiin tiloihin ei synny toimintaa/palveluja.	3	2	Keskustan kehittämiseksi laaditun laajemman toimenpideohjelman toteuttaminen. Yhteistyö kiinteistöjen omistajien kanssa sekä yritysrajoitusten käyttäminen rakentamiskehotusten käyttäminen kriittisimpien tyhjien tonttien kohdalla.	Jatkuva
Vastuutaho: Heli Randell , elinvoimajohtaja, Pekka Laitinen , kehityspäällikkö, Ilkka Korhonen , kaavoitus- ja maankäyttöpäällikkö, Tiia Irri , elinkeinopäällikkö					
Yrityksille ei ole tulevaisuudessa tarjolla kiinnostavia tontteja	Yritysalueille / yritystonteille sijoittuu huonosti yrityksiä - yritysten tarpeet/tontti/kaavan ja rakennusohjeen määräykset/hinnat eivät kohtaa toisiaan. Yritykset sijoittuvat muille alueille.	2	2	Strategisen ohjelman toimenpiteiden määrätietoinen toteuttaminen ja dialoginen ongelmaratkaisu. Yritystonttien aktiivinen markkinointi, pito- ja vetovoiman jatkuva kehittäminen.	Jatkuva
Vastuutaho: Tiia Irri , elinkeinopäällikkö					

Yritysten kuuleminen päätöksenteossa ei toteudu	Yrittäjien kanssa on toimiva vuoropuhelu, mutta yritysten huomioiminen ei ulotu päätöksentekoon saakka	2	2	Yritysvaikutustenarvioinnin kehittäminen ja jalkauttaminen osaksi operatiivista toimintaa. Yhteistyö paikallisten yrittäjien ja yrittäjäjärjestön kanssa.	Jatkuva
---	--	---	---	---	---------

Vastuutaho: **Tiia Irri**, elinkeinopäällikkö

Taloudelliset riskit	Vesihuoltolaitoksen taloudelliset resurssit ylittyvät suurien investointitarpeiden vuoksi. Kustannusarviot ylittyvät selvästi tai tulee yllättäviä pakottavia tarpeita.	2	2	Kaavoituksen ja suunnitelmien etupainotteisuus, jotta investointitarpeet voidaan ennakoida. Kohteiden priorisointi ja karsiminen tarpeen mukaan.	Jatkuva
----------------------	---	---	---	--	---------

Vastuutaho: **Riikka Johansson**, vesihuoltopäällikkö

Taloudelliset riskit	Vesihuoltolaitoksen tulos ylittyy tai alittuu Lahti Aquan palvelumaksujen sekä maksutulojen vaihtelun vuoksi.	2	2	Ennakointi vaikeaa. Kehitetään yhteistyötä Lahti Aquan kanssa ja seurataan tunnuslukujen kehittymistä.	Jatkuva
----------------------	---	---	---	--	---------

Vastuutaho: **Riikka Johansson**, vesihuoltopäällikkö

Taloudelliset riskit, tulokertymä pienenee, kustannukset nousevat	Linjaliikenteen seudulliseen järjestämiseen liittyvät riskit lipputulokertymien osalta (matkustuskäyttäytyminen, lippuhinnoittelu, mm. alv-verokannan kasvun vaikutus). Tasataksan käyttöönoton ja kuntien kustannusjakoperiaatteen muuttuminen (selvitys työn alla syksyllä 2025).	2	2	Matkustaja- ja lipputulomäärien seudullinen seuranta ja reagointi yhteistyössä LSL:n kanssa. Nopeat vaikuttamiskeinot ovat vähäiset.	Jatkuva
---	---	---	---	--	---------

Vastuutaho: **Heli Randell**, elinvoimajohtaja yhteistyössä palvelukoordinaattorin (kuljetukset) ja LSL:n vastuuvirkamiesten kanssa

* 1= epätodennäköinen, 2= todennäköinen, 3= erittäin todennäköinen

** 1= riski on pieni, 2= riski on suuri, 3= riski on erittäin suuri

Hollolan kunta
PL 66, 15870 Hollola
Puh. (03) 880 111
Fax (03) 880 3474
kirjaamo@hollola.fi
sähköposti: etunimi.sukunimi@hollola.fi

www.hollola.fi
<https://twitter.com/HollolanKunta>
<https://www.facebook.com/hollolankunta/>